

BYŤ INÝ, BYŤ „IN“

Dnešný človek má prirodzenú túžbu po individuálnom prejave. V kozmopolitnom ponímaní sveta hľadá spôsob, ako sa determinovať a vyčleniť. Túžba byť moderný a súčasný je vlastná hlavne mladej generácii. Je to prirodzené a sympatické a je to akýmsi motorom ďalšieho pokroku.

Ing. arch. Peter Marcinko

Ak chce byť dnešný človek „IN“ musí vnímať súčasnosť, poznať minulosť a pozeráť sa do budúcnosti. Je to akási hra terajšej doby, má svoje úskalnia a riziká, vo svojej podstate posúva veci k lepšiemu. Lebo len tam, kde je dopyt, môže vzniknúť kvalitná ponuka.

Fascinujú ma technické vymoženosti súčasnej doby, ktoré svojím technickým pokrokom vedia byť stále na špici: super automobily, skvelé počítače, systém komunikácie, internet...

Ešte stále sme svedkami, že nároky na architektúru nie sú porovnateľné s nárokmi na iné predmety, ktoré používame a ktoré nás obklopujú. Často zúčujeme pohľad na architektúru ako na niečo vonkajšie, formálne, vzhľadové. Alebo v horšom prípade sa architektúra vôbec nepožaduje, skôr je na ťarchu z dôvodu nepochopenia.

Čo je teda architektúra?

To nie sú len fasády, farby, stromčeky! Architektúra nie je len o forme o oba-

le, je to hlavne a v prvom rade o funkcii a umení **docieľiť funkčnosť pomocou formy, ktorá je aj krásna**. Napríklad energetická náročnosť budov je fenomén, ktorý má globálne obrovský dopad na životné prostredie a, samozrejme, dopad na prevádzkové náklady stavieb. Súčasná architektúra sa musí zaoberať aj takýmito kategóriami, **ide o multidisciplinárnu kombináciu faktorov, ich optimalizáciu a hierarchiu**. Nie je možné splniť všetky požiadavky vždy na 100 %, je dôležité určiť ich váhu a prio-

Aréna Prešov
Ing. arch. Peter Marcinko, Ing. arch. Hovančák Michal

ritu. Metóda trvalo udržateľného rozvoja vychádza z princípu, že nie je možné posudzovať veci čiernobielo, je dôležité minimalizovať negatívne dopady pri zachovaní prirodzeného vývoja. Ten sa nedá zastaviť, iba deformovať.

Byť iný je prirodzená túžba väčšiny z nás, a preto my v ateliéri nerobíme opakované projekty! Chceme a snažíme sa robiť architektúru individuálnu a charakterovo orientovanú na konkrétneho klienta, zakomponovanú do konkrétneho prostredia. **Tvoriť, znamená vždy aj experimentovať.** Jeden slávny architekt raz povedal: „Radšej sa občas pomýliť, ako umrieť na nudu.“ Je to náročnejšie, ale zmyslupľnejšie, ako kráčať nenápadne bez rizík so šedým davom. Ale musí sa to diať s maximálnou zodpovednosťou, pretože sa narába s prostriedkami klienta. Aj keď je súčasnosť ekonomicky zložitá, som presvedčený, že vždy je možné robiť veci s vtípom a nápadom, že nezáleží či robíte multimiliónový komplex, alebo malý domček. Vždy ide o myšlienku, vždy ide o zodpovednosť za svoju prácu. Aby to človek mohol robiť, **musí vedieť, ale musí aj chcieť!**

Byť „IN“ chápeme ako „novosť“, kontinuitu a súlad s pokrokom spoločnosti a globálneho sveta. Nie je to o provinčnosti a nechcote **porovnávať sa s tými lepšími.** Mali by sme veci tvoriť tak, aby to čo navrhujeme nebolo morálne amortizované už pri svojom vzniku. Sme povinní **hľadať progres a nové smerovanie vždy a za každých okolností.** Nechceme robiť rutinné zákazky, zaujíma nás, keď veci majú napätie, keď stavba má svoj príbeh. Milujeme výzvy, vždy je to boj o konečný vý-

Aréna Prešov
Ing.arch.Peter Marcinko, Ing.arch. Hovančák Michal

Aréna Prešov
Ing.arch.Peter Marcinko, Ing.arch. Hovančák Michal

sledok. A keď sa objaví nová zákazka, začína celý proces od začiatku. Ten nepopísaný kus papiera čaká na mnohé odpovede. Ako a prečo? Prečo áno a prečo nie? Páči – nepáči? Drahé – lacné? Ziskové či stratové?....

Architektúra je podobne ako mnohé iné produkty tvorivej a umeleckej práce odsúdená na **ohodnotenia časom.** Až čas ukáže, čo bolo progresívne a čo stojí za zachovanie. Naozaj iba málo vyvole-

ným bol daný dar určovať smer. Jedno ale vieme povedať s istotou – snažíme sa pracovať a hľadať vlastné riešenia, nerobiť kópie a plagiáty, dávať pridanú hodnotu našim stavbám, hoci sú rozsahom neporovnateľné so stavbami v bohatšom svete.

Každému, kto chce dnes stavať, robia vrásky na čele všetky tie schvaľovania, konzultácie, rokovania v priebehu tvorivého procesu. Často máme pocit, že nás nivočia pravidlá, ktoré sme si sami na

Centrum Plastickej chirurgie
Ing.arch.p.Marcinko, Ing.arch.Ivan Vall

Relax centrum-vodný svet
Ing.arch.p.Marcinko, Ing.arch.Ivan Vall

Relax centrum-vodný svet
Ing.arch.p.Marcinko, Ing.arch.Ivan Vall

seba vymysleli a povýšili ich na zákon prostredníctvom rôznych záväzných ukazovateľov, ochranných regulatívov, predpisov a pod. Niekedy sa nám zdá, že **najlepším pravidlom by bolo nemať žiadne pravidlá**. Som však skeptik a neverím, že by to viedlo k lepším výsledkom. Som presvedčený, že **pravidlá potrebujeme**, pravidlá principiálne, logisticky previazané s jasne definovanou hierarchiou. A hlavne, **čím jednoduchšie!**

Kompetentnosť a odbornosť je jediná správna cesta ku kvalite! Pozícia architektov na Slovensku, v našich obciach, mestách je **neadekvátna celospoločens-**

Admín budova Stomoradie Prešov
Ing.arch.Peter Marcinko, Ing.arch.Tomáš Slovák, Ing.arch.Vladimír Želinský

Reštaurácia Tatry: Ing.arch.Peter, Marcinko, Ing.arch.Tomaš Slovák
Ing.arch.Vladimír Želinský

Hotel Prešov
autor: Ing.arch.Peter Marcinko
spolupráca: V.:P architects

Hotel Prešov
autor: Ing.arch.Peter Marcinko, spolupráca: V.:P architects

Sme svedkami informácií v médiách o porušovaní stavebného zákona. Sledujeme kauzy, ale cítime, že **problém nie je čiernobiely**. Existuje tu aj svojvôľa a nekompetentnosť úradných rozhodnutí, množstvo nezmyselných príkazov a zákazov. Je to ako pri jazde autom. Ak znížime rýchlosť na 40tku tam, kde pokojne vyhovuje 80tka, tak k porušovaniu dôjde (aj keď to neospravedlňujem). Následne dochádza k „mäkkému“ **vysvetľovaniu zákonov**, spoločnosť sa stáva tolerantnejšia k porušeniam a tu sa otriasajú základy právneho štátu v základoch!!! Architektúra je nesmierne citlivá na stav spoločnosti a je odrazom každej doby a politickej atmosféry, tak sa nečudujeme.

Napriek všetkým zložitostiam, architektúra na Slovensku sa posunula výrazne vpred. Lebo inej cesty niet. Lebo **žiť v krásnom a kvalitnom prostredí je lepšie**. Lebo nie je jedno ako vyzerá ulica, námestie, krajina, ktoré sú tvorené stavbami rôznych tvorcov a vlastníkov. Preto musíme hľadať dobré riešenia a mať vysoké nároky, k sebe aj druhým. Musíme si navzájom dopriať a byť žičliví. Lebo ak si sused spraví pekný dom, pozerať naň aj ja a moja rodina a môžem sa len tešiť, ak sa mu vydaril. Ak budeme chcieť **byť iní a byť „IN“**, budujeme svoje prostredie, zveľaďujeme ho ako celok, ale zveľaďujeme aj mesto, obec, v ktorej žijeme. A platí to aj naopak.

Ako sa auto skladá zo súčiastok, tak naše mestá a obce sa skladajú zo stavieb. A tak ako auto si neskladáme sami, tak aj naše mestá, domy by mali robiť tí, ktorí na to majú adekvátne vzdelanie a talent, lebo zle naloženie s priestorom a stavbou je často dlhodobou nenávratným procesom. Naše mestá nás reprezentujú, vytvárajú o nás obraz a chceme, aby sa nám v nich dobre žilo... **S**

ským potrebám. Rozhodovanie o výsostne odborných veciach je prevažne v rukách laikov. Pojem **demokracia a sloboda sa zneužíva ako argumentácia proti odbornosti a odbornosť sa zamieňa za direktívnosť.** Právo vlastníka verus verejné záujmy sú témou na celospoločenskú diskusiu! Tu

dochádza k najčastejším skrivodlivostiam a omylom. Ak by sme parafrázovali obľudné socialistické pravidlo „Kto nekradne, okráda svoju rodinu na „Kto neporušuje stavebný zákon, škodí sebe a svojim obchodným zámerom“, zistili by sme, že to celkom zodpovedá názorovému stavu medzi obyvateľstvom.

Text a foto:
Ing. arch. Peter Marcinko,
autorizovaný architekt
Archima s.r.o.
www.archima.sk